

XXV TAVALINE PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine Am8 ,4-7)

Lugemine prohvet Aamose raamatust:

Kuulake, teie, kes te viletsat taga kiusate ja rõhute vaese vastu maad. Te ütlete: millal möödub noorkuupüha, et me saaksime vilja müüa, ja hingamispäev, et me võiksime avada viljaaidad. Siis me teeme mõõdu väiksemaks ja hinna suuremaks – petame vääraste vaekaussidega. Me tahame osta raha eest viletsa ja sandaalipaari eest vaese, isegi aganad peavad rahaks tehtud saama. Sellepärast on Issand andnud vande Jaakobi uhkuse juures: “Tõesti, ma ei unusta ühtki nende tegu!”
See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps113 ,1-2.4-6.7-8)

R: Kiitke Issandat, kes ülendab vaeseid.

Kiitke, Issanda sulased,
kiitke Issanda nime.
Issanda nimi olgu kiidetud
nüüdsest peale ja igavesti.

R:

Issand on ülendatud kõigi rahvaste üle,
tema kirkus on üle taevaste.
Kas on kedagi, kes on Issanda, meie Jumala sarnane,
kes ta istub kõrgel troonil ja näeb alla maasügavusse.

R:

Kes tõstab põrmust kehva
ja ülendab vaese tuhaasemelt,
et panna ta istuma ülikute kõrvale,
oma rahva ülemate sekka.

R:

(Teine lugemine 1Ti2 ,1-8)

Lugemine püha apostel Pauluse esimesest kirjast Timoteosele:

Ennekõike manitsen ma sind, et sa paluksid ja palvetaksid, peaksid eestpalveid ja tänupalveid kõigi

inimeste eest: kuningate ja kõigi eest, kelle käes on võim, et me võiksime elada rahulikult ja segamatult, samas kõigiti jumalakartlikult ja väärikalt. Nõnda on Issanda, meie Lunastaja silmis hea ja temale meelt mööda, ja tema tahab, et kõik inimesed tõe tundma saaksid. Sest Jumal on üksainus ja üksainus on ka vahemees Jumala ja inimeste vahel – inimene, Jeesus Kristus, kes on iseenda andnud lunahinnaks kõikide eest, ja tunnistanud õigel ajal.

Sellepärast olen mina määratud kuulutajaks ja apostliks – ma räägin tõtt ega valeta – paganate õpetajaks usus ja tões. Ning ma tahan, et mehed kõigis paigus tõstaksid palves oma käed puhta meelega, ilma viha ja tülita.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Ap 16,14b)

Halleluuja. Issand, ava meie süda,
et me võtaksime vastu Sinu sõna. Halleluuja.

(Evangeelium Lk16 ,1-13 lüh. <<< 10-13)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Oli üks rikas inimene, kellel oli mõisavalitseja, kelle peale oli talle kaevatud, nagu pillaks see tema vara. Ja mees kutsus mõisavalitseja ja ütles talle: “Mis see on, mis ma sinu kohta kuulen? Anna aru oma valitsemisest, sest sa ei või enam valitseda!” Aga mõisavalitseja mõtles endamisi: “Mis ma pean tegema, kui isand võtab valitsemise minu käest ära? Maad kaevata ma ei jaksa, kerjata häbenen. Küll ma tean, mida ma teen, et inimesed võtaksid mind vastu oma kodadesse, kui mind tagandatakse valitsemast!”

Ja ta laskis enda juurde kutsuda üksteise järel oma isanda võlglased. Esimesele ta ütles: “Kui palju sa võlgned mu isandale?” See ütles: “Sada vaati õli.” Tema aga ütles talle: “Võta oma võlatäht, istu ja kirjuta kähku viiskümmend!” Seejärel ta küsis teiselt: “Aga kui palju sina võlgned?” See ütles: “Sada tündrit nisu.” Sellele ütles valitseja: “Võta oma võlatäht ja kirjuta kaheksakümmend!” Ja isand kiitis ülekohtust mõisavalitsejat, et ta oli käitunud arukalt, sest selle maailmaajastu lapsed on omasuguste suhtes arukamad kui valguse lapsed.

Minagi ütlen teile: tehke endile sõpru ülekohtuse mammonaga, et kui see saab otsa, võetaks teid igavestesse telkidesse. Kes on ustav vähimas, see on ustav ka paljus, ja kes on ülekohtune vähimas, see on ülekohtune ka paljus. Kui te nüüd ülekohtuses mammonas ei ole olnud ustavad, kes võib teie kätte usaldada tõelist? Ja kui te võõra varaga ei ole olnud ustavad, kes annaks teile kätte teie oma? Ükski sulane ei või teenida kahte isandat, ikka on nii, et ta vihkab üht ja armastab teist või et ta pooldab üht ja põlgab teist. Te ei saa orjata Jumalat ja mammonat!

See on Issanda sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, miks ütleb Jeesus, et selle maailmaajastu lapsed on omasuguste suhtes arukamad kui valguse lapsed? Aga sellepärast, et valguse lapsed ehk usklikud loodavad vahel natuke liiga palju Jumala peale ja lasevad end ära kasutada ilmselgete petturite poolt, keda mitte keegi teine ei usuks.

Maaailma tarkus selles ju seisnebki, kuidas teiselt kavalusega nahk üle kõrvade tõmmata. Sellepärast peaks usklik õppima neid kavalusi läbi nägema ja neile vastu seisma.

Jah, uskmatute inimeste realistlikust ellusuhtumisest oleks usklikel nii mõndagi kõrva taha panna, aga tuleb ka tunnistada, et ilma usklike heatahtliku idealismita lämbuks maailm üsna pea usaldamatusse ja küünilisusse. Ühiskond ei toimiks enam, kuna tema üheks aluseks on julgus uskuda sellesse, et enamik inimesi on hea tahtega. Kas on meilgi julgust kuuluda nende hulka? Me loeme patutunnistuse.

Jutlus

Armsad õed ja vennad, me kõik tahaksime teha õigeid ja häid tegusid ning hoiduda valedest ja halbadest tegudest, kuid tihti osutub just see lihtsustatud ellusuhtumine lõksuks, mis meie selja taga kinni plaksatab.

Mustvalget maailmanägemist omistatakse üldiselt väga noortele inimestele, või siis ka kõikvõimalike sektide liikmetele, kes on ajupesu läbi tehtud robotisarnasteks mõtlemisvõimetuteks käsutäitjateks. Vaimse allutamise saavutamiseks kuluvad ühele korralikule sektigurule kindlasti marjaks ära sellised Jeesuse sõnad, mida tänasest evangeeliumist kuulsime: “Ükski sulane ei või teenida kahte isandat, ikka on nii, et ta vihkab üht ja armastab teist või et ta pooldab üht ja põlgab teist”. Veel kasulikuma kirjakoha leiab kurikaval usuliider Matteuse evangeeliumist, kus Jeesus ütleb: “Aga kui su käsi või su jalg ajab sind patustama, raiu ta maha ja heida minema! Sul on parem minna käteta või jalutuna ellu kui kahe käega ja kahe jalaga olla visatud igavesse tulle. Ja kui su silm ajab sind patustama, kisu ta välja ja heida minema! Sul on parem ühe silmaga minna ellu kui kahe silmaga olla visatud tulepõrgusse”. (Mt 18:8-9)

Tegelikult, vanades kirikutes on altari taga põranda sees avaus, mida nimetatakse sakraariumiks – sinna valati altarirätikute loputusvesi, kasutatud ristimisveed ning pühade õlidega salvimisest jäänud vatitupsud. Võibolla oleks see hea koht ka mahalõigatud kätele ja jalgadele ning väljakistud silmadele... aga siiski pole teada, et sakraariumi oleks kunagi selleks otstarbeks kasutatud.

Inimesed on läbi aegade olnud ikka nii targad, et nad on mõistnud sedavõrd radikaalseid nõudmisi ülekantud tähenduses, mitte otseselt. Seega on valdav enamus usklikke mõistlikud inimesed, mitte ajupestud orjad.

Tõepoolest, must ja valge värv on inimese silma jaoks päriselt olemas, nii nagu on olemas ka eluolukorrad, kus valikuid pole tõesti rohkem kui vaid kaks, millest üks viib hukatusse ja teine igavesse ellu. Kuid enamasti pole see nii lihtne. Suurema osa elust peab inimene mõtlema järele, kas see, mis tundub must, on ikka päriselt must ja valge on valge, sest siin maailmas jääb nende kõrvale hulgaliselt värve ja värvitoone. Need jäävad märkamata ainult siis, kui vaataja keskendub üksnes äärmustele.

Te ei saa orjata Jumalat ja mammonat! Mida need Jeesuse sõnad võiksid tähendada? Päris ilma omanduse ja sissetulekuta ju ei saa, selle peale sureks inimene lihtsalt nälga – nii et natuke mammonat peab paraku ikka olema. Kuid kellelgi pole kahtlust, et tõeline mammonaorjus on olemas: me oleme kõik näinud sellega nakatunud inimesi, kellel pole enam muid väärtusi kui siinilmne vara, võim ja elumõnu. Mõistlik eluviis peaks niisiis olema kusagil seal nälgasuremise ja mammonaorjuse vahepeal.

See tähendab, et inimese elul peab olema missioon. Näiteks on tööandja ülesandeks luua meeldiv töökeskkond, et inimesed tuleksid tööle rõõmuga, et soov teostada ideid innustaks neid samavõrd kui palganumber. Töötaja omalt poolt peaks mõistma oma tööandja probleeme ja olema valmis teda aitama, kui konjunktuur ei ole kõige parem ja firmal on ajutised raskused, mille üheskoos ületamine liidab ja muutub tähtsaks osaks eneseteostusest.

Armsad õed ja vennad, enamasti püsib inimese igapäevane elu negatiivsete ja positiivsete mõjurite tasakaalul. Suur õnn või suur edu mõjub aga nagu narkootikum ja toob lõppemise korral kaasa võõrutusnähud. Suur ebaõnn ja langemine sotsiaalses staatuses tekitab jällegi depressiooni, millest on raske taas jalule tõusta. Kuid nii nagu iga haiguse korral on esmatähtis panna õige diagnoos, samamoodi saab raskustest kergemini üle, kui mõistame nende olemust ja viise, kuidas on võimalik neist välja tulla. Niisamuti tuleb meil olla olemas oma sõprade, lähedaste ja töökaaslaste jaoks, et nad ei tunneks end üksijäetuina ega kaotaks eneseusku. Need on kõige lihtsamad reeglid, kuidas elada ise ja aidata teisi. Aamen.